

En nationell skolpengsnorm för ökad likvärdighet

2023-11-03

Skolan är en nationell angelägenhet

- Alla elever i hela landet har rätt till en likvärdig utbildning av god kvalitet.
- Det finns brister i den ekonomiska styrningen av skolan, både när det gäller kommunala och enskilda huvudmän.
- Det behöver bli ordning i skolsystemet och den statliga styrningen av skolans finansiering behöver öka.

Foto: Jessica Gow

Kommuner avsätter olika mycket

- Det kan skilja så mycket som 70 000 kr per elev och år mellan den kommun som satsar mest och minst.
- Kommuners ambitionsnivå ska inte få påverka elevens skolgång.
- Utredaren ska föreslå hur staten ska beräkna en lägstanivå för finansieringen av skolan.

Foto: Jessica Gow

Resursfördelningen behöver ses över

- I dag grundar sig ersättningen till enskilda huvudmän på den ersättning som kommuner tilldelar sin egen skolverksamhet.
- Ersättningen bygger inte på behov, strukturella förutsättningar och ansvarsförhållanden.

Foto: Jessica Gow

Huvudmän har olika ansvar

- Kommunerna är skyldiga att erbjuda alla elever i kommunen plats i en skola nära hemmet.
- Detta ansvar, det s.k. utbudsansvaret, innebär merkostnader som enskilda huvudmän inte har.
- Olika ansvar bör på ett rimligt och befogat sätt återspeglas i resursfördelningen.

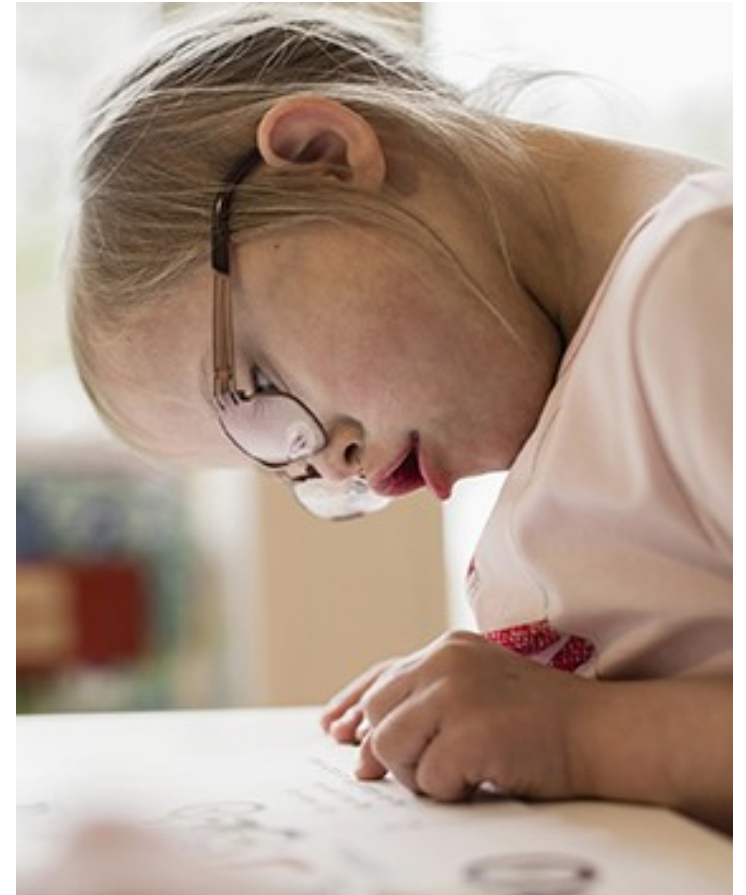

Foto: Folio

Kostnaderna blir omotiverat höga

- När en fristående skola lockar elever från kommunala skolor, står kommunen kvar med sina fasta kostnader.
- Kommunen behöver då höja ersättningen till de kommunala skolorna för att de inte ska gå med underskott.
- Då får även de enskilda högre skolpeng, vilket leder till omotiverat höga utbildningskostnader för kommunen.

Foto: Johnér

En nationell beräkningsmodell behövs

- Det finns flera skäl att separera finansieringen för enskilda huvudmän från den kommunala tilldelningen till de egna verksamheterna.
- En nationell beräkningsmodell av skolpengen ska ta hänsyn till huvudmäns ansvar, förutsättningar och behov.
- Det blir ett mer korrekt, transparent och förutsägbart system.

Foto: Johnér

En myndighet ska ansvara för modellen

- Beräkningsmodellen kan behöva uppdateras t.ex. när de ekonomiska förutsättningarna förändras.
- Modellen ska inte heller urholkas i förhållande till pris- och löneutvecklingen.

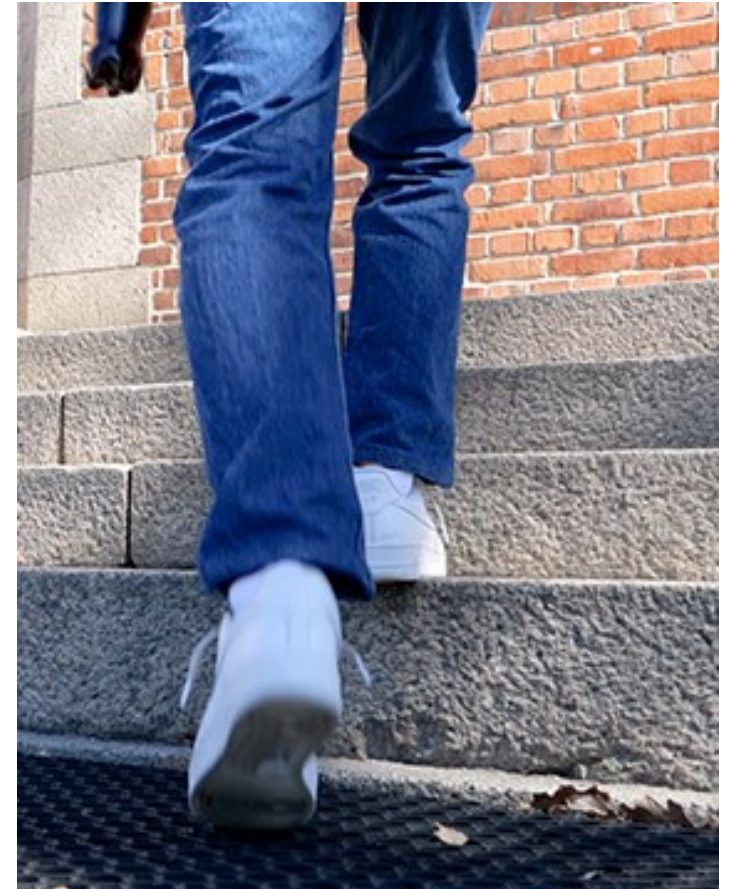

Foto: Ulrika Westerberg/Regeringskansliet

Skolbyten innebär oförutsägbarhet

- När en elev byter skola följer skolpengen med eleven till den nya huvudmannen.
- Regeringen vill införa nya regler: huvudmännen ska inte direkt bli av med skolpengen utan få tid att anpassa sin verksamhet.

Foto: Jessica Gow

Bättre system för de fristående resursskolorna

- Dagens finansieringssystem missgynnar de fristående resursskolorna.
- Systemet är inte anpassat efter resursskolornas särskilda förutsättningar.
- Utredaren ska lämna förslag på ett mer förutsägbart och långsiktigt finansieringssystem.

Foto: Jessica Gow

En särskild utredare ska föreslå

- En modell för att fastställa en nationell skolpengsnorm för kommunala och enskilda huvudmän som tar hänsyn till olika huvudmäns strukturella förutsättningar och behov.

En utgångspunkt:

- Grundersättning
- Ansvarstillägg
- Individtillägg
- Strukturtilägg

(SOU 2022:53)

En särskild utredare ska föreslå

- Hur staten utifrån modellen ska beräkna hur mycket resurser varje kommun minst ska tilldela sin egen skolverksamhet och vad ersättningen till respektive enskild huvudman minst ska vara.

Utredaren ska också föreslå

- Ett system där kommunerna fastställer och tilldelar medel till skolverksamheterna med utgångspunkt i modellen.

Redovisning

- Uppdraget att föreslå ett nytt resursfördelnings-system för förskoleklassen, grundskolan och anpassade grundskolan, inklusive för fristående resursskolor i dessa skolformer, ska redovisas senast **den 1 april 2025**.
- Uppdraget att föreslå ett nytt resursfördelnings-system för gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan, inklusive för fristående resursskolor i dessa skolformer, ska redovisas senast **den 1 november 2026**.

Utredaren

Till särskild utredare utses Lena Holmdahl, utbildningsdirektör i Stockholms stad.